

امارت اسلامي افغانستان
اداره تعلیمات تکنیکی و مسلکی
معاونیت امور تکنیکی و مسلکی

د افغانستان اسلامي امارت
د تکنیکی او مسلکی زدکپو اداره
د تکنیکی او مسلکی چارو معاونیت

طرزالعمل جذب دانش آموزان و محصلین
مهاجرین عودت کننده اتباع افغانستان در برنامه
های آموزشی اداره تعلیمات تکنیکی و مسلکی

د تکنیکی او مسلکی زدکپو په بسوونیزو
برنامو کې د راستانه شویو افغان کډوالو د
زدکوونکو او زدکه کړیالتو د جذب کړنلاره

سال: ۱۴۴۵/۱۴۰۲

کال: ۱۴۴۵/۱۴۰۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، الحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاوَةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَعَلَى آلِهِ وَاصْحَابِهِ اجمعِينَ.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، الحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاوَةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَعَلَى آلِهِ وَاصْحَابِهِ اجمعِينَ.

فصل اول

احکام عمومی

منظور از ترتیب این طرز العمل

ماده اول

این طرز العمل به منظور تحقق اهداف ذیل ترتیب گردیده است:

- 1- فراهم سازی زمینه برنامه های تعليمات تخصصی و مسلکی برای مهاجرین عودت کننده اتباع کشور
- 2- تنظیم امور تعليمات تخصصی و مسلکی و ایجاد سهولیت های خاص و ساده شرایط شمولیت برای مهاجرین عودت کننده اتباع افغانستان.
- 3- زمینه سازی فرآگیری مهارت های حرفی در اسکان وقت و مراکز آموزشی به منظور اشتغال و کاریابی زود رس برای مهاجرین عودت کننده اتباع افغانستان.
- 4- زمینه سازی تعليمات خاص (روشندهان و ناشنوایان) برای مهاجرین عودت کننده اتباع افغانستان.

اصطلاحات

ماده دوم

در این طرز العمل اصطلاحات مندرج مفاهیم ذیل را افاده می کند:

عودت کننده گان: آنده هموطنان که از کشور های خارجی به افغانستان بازگشت میکنند.

سند مهاجرت: به سند رسمی گفته میشود که از طریق ادارات ذیربط برای شان اعطای شده و مهاجرت شان را ثابت می نماید.

سند تعليمی عودت کننده گان: به سندی گفته میشود که از طریق مراجع تعليمی کشور خارجی مربوطه برای مهاجرین عودت کننده اتباع کشور صادر شده باشد. اسکان موقت: مکان است که جهت بود و باش موقت برای هموطنان (مهاجرین عودت کننده) از طریق وزارت محترم امور مهاجرین و عودت کننده گان تنظیم میگردد.

لومپی خپرگی

عمومی احکام

د طرز العمل د ترتیب موخه

لومپی ماده

دا طرز العمل د لاندې اهدافو د ترلاسه کولو په موخه ترتیب شوی دی:

1. د هیواد د راستانو شویو کدووالو لپاره په تخصصی او مسلکی بنوونیزو برنامو کې د زده کړو زمینه برابرول.
2. د راستانه شویو افغان کدووالو لپاره د تخصصی او مسلکی بنوونیزو چارو تنظیم او د شمولیت په برخه کې یې د اسانتیاوو او ساده شرایطو ایجاد.
3. د راستانه شویو افغان کدووالو لپاره د اشتغال او کارمندنسی په موخه په موقعو استوګنځایونو او بنوونیزو مرکزونو کې د حرفوی مهارتونو ترلاسه کولو زمینه برابرول.
4. د راستانه شویو افغان کدووالو د ځانګړو زده کړو (روبانه زرونو او نه اوریدونکو) لپاره د زده کړو زمینه برابرول.

اصطلاحات

دويیمه ماده

په دې طرز العمل کې درج شوي اصطلاحات لاندې مفاهیم وړاندې کوي:

راستانه شوی: هغه هیوادوال چې له بهرنیو هیوادونو خخه افغانستان ته راګرځبدلي وي.

د کدووالۍ سند: هغه رسمی سند دی چې د اړوندو ادارو لخوا راستانه شویو ته ورکړ شوی او د هغه کدووالۍ ثابتوي.

د راستانه شویو تعليمي سند: هغه سند دی چې د اړوند بهرنی هیواد د تعليمي مراجعو لخوا راستانه شوی کدووال ته ورکړ شوی وي.

موقعت استوګنځی: هغه ځای دی چې د کدووالو او راستنیدونکو چارو وزارت لخوا د راستانه شویو هیوادوالو د اوسيدو لپاره په موقعتي پول تنظیمیږي.

مراکز آموزشی: در اداره تعلیمات تخصصی و مسلکی مراکز آموزشی شامل تمام مکاتب و انسټیوتهای تخصصی، مسلکی و حرفوی می باشد.

آموزش های حرفوی: به معنی آموزش مهارت های خاص در یک حرفه خاص و محدودیت زمانی کوتاه که منتج به کسب دانش و تجربه میگردد که در ختم آموزش برای شاگردان تصدیق نامه رسمی اهدا میگردد برای افراد باسواند، کم سواد و بی سواد در قالب یک یا چند مهارت میباشد.

بنسوونیز مرکزونه: یول تخصصی، مسلکی او حرفوی بنسوونخی او انسټیوتوونه د تخصصی او مسلکی زده کړو ادارې په بنسوونیزو مرکزونو کې شاملېږي.

حرفوی زدکړې: په یو لنډ زمانی محدودیت او خانګړې حرفه کې د خانګړو مهارتونو بنسوونی ته وايی چې د پوهې او تجربې په ترلاسه کولو منتج کېږي او د یو یا خو مهارتونو په چوکات کې د لوسټو، کم لوسټو او نالوسټو کسانو د زده کړو په پای کې شاگردانو ته رسمی تصدیق پانې ورکول کېږي.

فصل دوم

شرایط جذب مهاجرین عودت کننده اتباع کشور در
مراکز آموزشی تعلیمات تخصصی و مسلکی
دارنده گان اسناد تعليمی تائید شده
ماډه سوم

آنده مهاجرین عودت کننده که اسناد تعليمی کامل و تائید شده از مراجع مربوطه را دارند برویت سوابق تعليمی و اسناد دست داشته شان مطابق اصول بعد از ارزیابی و معادلت زمینه آموزش های تخصصی، مسلکی و حرفوی مساعد میگردد.

دارنده گان اسناد تعليمی تائید نشده
ماډه چهارم

آنده مهاجرین عودت کننده که اسناد تعليمی شان از طریق مراجع مربوطه طی مراحل و تائید نگردیده ولی اسناد مهاجرت دارند در مراکز آموزشی تعلیمات تخصصی و مسلکی با توجه به شرایط ذیل زمینه فرآگیری آموزش های تخصصی، مسلکی و حرفوی برای شان مساعد میگردد:
1. اسناد تائید شده مهاجرت از سوی وزارت امور مهاجرین و عودت کننده گان داشته باشند.

2. تذکره تابعیت افغانستان را داشته باشند.

3. سن و سال داوطلبان در برنامه های تعلیمات تخصصی و مسلکی در دوره های مختلف آموزشی مدنظر گرفته نمیشود.

4. آنده مهاجرین عودت کننده اتباع افغانستان که تذکره تابعیت افغانستان را نداشته باشند به اساس اسناد تائید شده مهاجرت شان زمینه آموزش در برنامه های تعلیمات تخصصی و مسلکی برای شان مساعد میگردد و جهت اخذ

دویم څېرکۍ

د تخصصی او مسلکی زده کړو ادارې په بنسوونیزو مرکزونو کې د راستانه شویو افغان کډوالو د جذب شرایط د تأیید شویو تعليمی اسنادو لرونکي
دریمه ماده

هغه راستانه شوی افغان کډوال چې د اړوندي مرجع تأیید شوی تعليمی اسناد ولري، د هغو د تعليمی سوابقو او شته اسنادو او اصولو له مخي له ارزونې او معادلت ورته ورته د تخصصی، مسلکی او حرفوی زده کړو زمینه برابرېږي.
د ناتأیید شویو اسنادو لرونکي

څلورمه ماده

د هغو راستانه شویو افغان کډوالو لپاره چې تعليمی اسناد یې د اړوندو مراجعاو لخوا بشپړ او تأیید شوی نه وي او یوازې د کډوالی اسناد ولري، د لاندې شرایطو له مخي ورته د تخصصی، مسلکی او حرفوی زده کړو زمینه مساعدېږي:
1. د کډوالی او راستنیدونکو چارو وزارت لخوا د کډوالی تأیید شوي اسناد ولري.

2. د افغانستان د تابعیت تذکره/پیژندپاڼه ولري.

3. د تخصصی، مسلکی او حرفوی په مختلفو بنسوونیزو دورو کې د داولطلبانو عمر په پام کې نه نیول کېږي.

4. هغه راستانه شوی افغان کډوال چې د افغانستان د تابعیت تذکره ولري، د هغوی د کډوالی د تأیید شویو اسنادو له مخي ورته د اړوندو زده کړو زمینه برابرېږي او د تذکري

تذکره تابعیت برای شان (مدت یک سمستر تعلیمی)
وقت داده میشود.

5. اخذ تعهد متقاضی مبنی بر طی مراحل اسناد تعلیمی
الی یک سمستر درسی.

دارنده گان اسناد مهاجرت (فاقد اسناد تعلیمی)
ماده پنجم

آنده از مهاجرین عودت کننده که هیچ سند تعلیمی نداشته باشند و اسناد مهاجرت تائید شده دارند طور ذیل زمینه آموزش های تعلیمات تختنیکی، مسلکی و حرفوی برای شان مساعد میگردد.

1. بدون درنظرداشت سوابق تعلیمی در برنامه های حرفوی کوتاه مدت به منظور فراگیری مهارت های مسلکی و زود رس اقتصادی شامل میگردد.

2. آنده مهاجرین عودت کننده که در رشته های تعلیمات تختنیکی و مسلکی، خارج از کشور ادعای متعلم و یا محصل بودن را داشته باشند از صنف دهم الی صنف چهاردهم رشته های تختنیکی و مسلکی بعد از ارزیابی و تثبیت صنف و سمستر شامل صنوف و سمستر مربوطه جهت ادامه تحصیل میشوند.

نداشتن اسناد مهاجرت

ماده ششم

آنده مهاجرین عودت کننده اتباع کشور که اسناد مهاجرت نداشته باشند از طریق آمریت های تعلیمات تختنیکی و مسلکی در ولایات و در مرکز از طریق ریاست امور متعلمين و محصلین جهت تائیدی مهاجرت شان به ادارات مربوطه معرفی میگردد و بعد از تائیدی ادارات مربوطه مطابق مواد این طرز العمل زمینه آموزش های تعلیمات تختنیکی و مسلکی برای شان فراهم میگردد.

ثبت سویه

ماده هفتم

آنده مهاجرین عودت کننده که صنف نهم و دوازدهم شان از طریق وزارت محترم معارف ثبت سویه و تائید میگردد طبق احکام لایحه شمولیت و فراغت زمینه شمولیت شان در صنوف دهم و سیزدهم در مراکز تعلیمات تختنیکی و مسلکی فراهم میگردد.

اخیستو په مخه ورته د (یو تعلیمی سمستر) موده وخت
ورکول کیری.

5. د تعلیمی اسنادو بشپړولو په مخه تر یو تعلیمی سمستر
پوري له متقاضی تعهد اخیستل کیري.

د کدوالی اسنادو لرونکی (د تعلیمی اسنادو نه لرونکی)
پنځمه ماده

هغه راستانه شوي کدوال چې هیڅ تعلیمی سند نلري او د کدوالی تأیید شوي اسناد ورسه وي، هغوي ته د تختنیکی، مسلکی او حرفوی زده کړو زمینه په لاندې دول مساعدېږي:

1. پرته له دې چې تعلیمی سوابقو ته پام وشي، د مسلکی او اقتصادي مهارتونو د چېټک ترلاسه کولو په مخه په لنډمهاله بنوونیزو حرفوی برنامو کې شاملېږي.

2. هغه راستانه شوي کدوال چې له هیواد نه بهر په تختنیکی او مسلکی برخه کې د زده کړو ادعا کوي، له ارزونې او د تولګي او سمستر له تثبیت وروسته د تحصیل د دوام لپاره په اړوند سمستر او تولګي کې شاملېږي.

د کدوالی اسنادو نه لرل

شپږمه ماده

هغه راستانه شوي کدوال چې د کدوالی اسناد ونلري، د کدوالی اسنادو د تأیید لپاره یې هغوي په ولاياتو کې د تختنیکی او مسلکی زده کړو اړوندو آمریتونو لخوا او په مرکز کې د متعلمينو او محصلينو چارو ریاست لخوا اړوندو ادارو ته معرفی کېږي او د یادو مراجعي له تأیيدي وروسته د دغه طرز العمل د موادو له مخې ورته د تختنیکی او مسلکی زده کړو زمینه برابرېږي.

د سویه تثبیت

اوومه ماده

د هغو راستانه شویو کدوالو چې د نهم او دولسم تولګي سویه یې یې د پوهنې وزارت لخوا تثبیت او تأیید شوې وي، د شمولیت او فراغت لایحې د احکامو له مخې د تختنیکی او مسلکی زده کړو په لسم او دیارلسم تولګي کې ۱۳۷۰ شمولیت زمینه برابرېږي.

د رشتون نشتون

اتمه ماده

هغه راستانه شوي کډوال زده کوونکي چې له هیواد نه بهر يې په تخنيکي او مسلکي برخه کې زده کړي کړي وي، د تعليمي اسنادو له وړاندې کولو وروسته که چېري تعليمي رشتني يې د تخنيکي او مسلکي زده کړو اداره کې شتون وناري، د تعليمي او تحصيلي نظارت او ارزونې رياست لخوا له ارزونې او د مضامينو د تفاوت له ازموينې اخیستو وروسته په ورته رشتون کې د زده کړو د دوما په موخه په مرکز کې د متعلمينو او محصلينو چارو رياست او په ولاياتو کې د اپوندو تخنيکي او مسلکي زده کړو آمریتونو لخوا د مضامونو د توپير ازموينې ترسره کول، طی مراحل او معرفی کېږي.

فصل سوم

کميسيون ارزیابی، ثبیت صنف، سمسټر و اسناد تعليمي

کميسيون مرکزي

دریم خپرکي

د ارزونې او د ټولګي، سمسټر او تعليمي اسنادو د ثبیت کميسيون

مرکزي کميسيون

نهمه ماده

په مرکز کې د ارزونې او د ټولګي، سمسټر او تعليمي اسنادو د ثبیت کميسيون ترکیب په لاندې ډول ټاکل کېږي:
1. د تعليمي او تحصيلي خارني او ارزونې رئيس د کميسيون رئيس په توګه.

2. د متعلمينو او محصلينو چارو رياست استازى د غړي په توګه.
3. د نصاب او بنوونکي روزني رياست استازى د غړي په توګه.
4. د حرفوي برنامو د تنظيم رياست استازى د غړي په توګه.
5. د برنامو د تحقيق او تضمین کيفيت رياست استازى د غړي په توګه.

6. د اپتیا پر مهال د اپوندې رشتني یو استاد د غړي په توګه.

ولایتي کميسيون

لسنه ماده

په ولاياتو کې د ارزونې او د ټولګي، سمسټر او تعليمي اسنادو د ثبیت کميسيون ترکیب په لاندې ډول ټاکل کېږي:

1. د ولايت د تخنيکي او مسلکي زده کړو آمر د کميسيون د رئيس په توګه.

2. مدیر عمومی نظارت و ارزیابی تعلیمی به حیث عضو.
3. آمر/ مدیر تدریسی مرکز آموزشی مربوطه به حیث عضو.
4. یک تن استاد رشتوى به حیث عضو.

وظایف کمیسیون های مرکزی و ولایتی

ماده یازدهم

1. ثبیت و تشخیص علاقمدنان برنامه های آموزشی تعلیمات تحقیکی و مسلکی.

2. ارزیابی و معادلت اسناد تعلیمی مهاجرین عودت کننده اتباع افغانستان.

3. تهیه سوالات مطابق رشته و اخذ امتحان.

4. ارزیابی امتحان و اعلان نتیجه.

5. ترتیب لیست نتایج ارزیابی و اخذ منظوری شمولیت از ریاست امور متعلّمین و محصلین.

6. تصمیم گیری در حصه معرفی شاگردان در رشته های مرتبط و مشابه مراکز آموزشی.

7. تصمیم گیری در حصه کتگویی های بخش آموزش‌های دوره های (لیسه، انتستیوت و برنامه های حرفی کوتاه مدت)

زبان تخصصی

ماده دوازدهم

آنده از مهاجرین عودت کننده که به لسان های رسمی و ملی کشور بلدیت نداشته باشند در صورت امکان مطابق لسان که در آن آموزش دیده اند و یا مطابق زبان های با اعتبار بین المللی برویت اسناد تعلیمی مورد ارزیابی قرار می گیرند.

أخذ امتحان ثبیت صنف و سمستر

ماده سیزدهم

از متقدیان به ترتیب ذیل امتحان اخذ و سویه آنها ثبیت میگردد:

1. امتحان ثبیت صنف و سمستر صرف از مضمین تخصصی و مسلکی مطابق رشته اخذ میگردد.

2. نمره کامیابی در نتیجه امتحان ثبیت صنف و سمستر هر مضمون حد اقل 50 نمره میباشد.

2. د تعلیمی خارپ او ارزونپ عمومی مدیری د غری په توګه.
3. د اړوندې بنوونیز مرکز آمر / تدریسی مدیر د غری په توګه.
4. یو تن رشتوي استاد د غری په توګه.

د مرکزی او ولایتی کمیسیونونو دندی

یوولسمه ماده

1. د تحقیکی او مسلکی زده کړو ادارې د بنوونیزو برنامو د مینوالو تشخیص او ثبیت.

2. د راستانه شویو افغان کډوالو د تعلیمی اسنادو ارزونه او معادلت.

3. د رشتی اړوندو پوښتنو چمتو کول او د ازمونپ اخیستل.

4. د ازمونپ ارزونه او د نتیجي اعلان.

5. د ارزونپ د نتایجو لیست ترتیبول او د متعلمینو/ محصلینو چارو ریاست خخه د شمولیت منظوري اخیستل.

6. په اړوندو رشتوا او ورته بنوونیزو مرکزونو کې د شاگردانو د معرفی په برخه کې تصمیم نیونه.

7. د (لیسې، انتستیوت او لنډمهاله حرفوی برنامو) په بنوونیزو دورو کې د کتگویی په اړه تصمیم نیونه.

تخصصی ژبه

دولسمه ماده

هغه راستانه شوی کډوال چې د هیواد په ملي او رسمي ژبو نه پوهیبوي د امکان په صورت کې د هغوي د تعلیمی اسنادو له مخې په یوه بین المللی ژبه یا په هغې ژبه چې زده کړي یې ورباندې کړي دي، ارزول کېږي.

د ټولگي او سمستر د ثبیت ازمونه اخیستل

دیارلسمه ماده

د لاندې ترتیب له مخې له متقدیانو ازمونه اخیستل کېږي او د هغوي سویه ثبیت کېږي:

1. د ټولگي او سمستر د ثبیت ازمونه یوازې د رشتی په اساس د تخصصی او مسلکی مضمینو له مخې اخیستل کېږي.

2. د هر مضمون د ټولگي او سمستر د ثبیت ازمونپه نتیجه کې د کامیابی نتیجه لړه تر لړه 50 نمره ده.

3. آغاز دروس بعد از ارزیابی، تثبیت صنف و سمستر مطابق خصوصیت اقلیمی ولایات کشور (گرم سیر، سردسیر و نهایت سردسیر) تنظیم میگردد.
4. شمولیت مهاجرین عودت کننده در مراکز آموزشی تعلیمات خاص (روشندهان و ناشنوایان) طبق لایحه مربوطه تنظیم میگردد.
5. طی مراحل شمولیت و فراغت مهاجرین عودت کننده بعد از سپری شدن دروس مطابق لوایح و طرزالعمل های مربوطه تنظیم میگردد.

فصل چهارم احکام متفرقه	نظارت از پرسه ماده چهاردهم	تدایر ماده پانزدهم
1. نظارت از تطبیق احکام این طرزالعمل در مرکز از مسئولیت های ریاست ارزیابی و نظارت تعلیمی و تحقیلی و آمریت تعلیمات تحقیکی و مسلکی ولایت کابل میباشد.	2. و در ولایات مسئولیت آمریت های تعلیمات تحقیکی و مسلکی ولایات میباشد.	1. احکام این طرزالعمل صرف در امور مهاجرین عودت کننده اتباع افغانستان قابل تطبیق است.
2. در جریان پرسه کاری در صورتیکه در مواد این طرزالعمل موضوعات تطبیقی پیش بینی نشده باشد آمریت های محترم تعلیمات تحقیکی و مسلکی ولایات عندهالموقع اداره مرکزی را جهت دریافت راه حل رسماً در جریان قرار میدهد.	3. در صورت لزوم دید مقامات ذیصلاح در زمینه عندهالموقع هدایات لازم اصدر خواهد یافت.	2. در جریان پرسه کاری در صورتیکه در مواد این طرزالعمل موضوعات تطبیقی پیش بینی نشده باشد آمریت های محترم تعلیمات تحقیکی و مسلکی ولایات عندهالموقع اداره مرکزی را جهت دریافت راه حل رسماً در جریان قرار میدهد.

څلورم څېړکي

متفرقه احکام

د پروسې خارنه
څوارلسمه ماده

1. په مرکز کې د دې طرزالعمل د احکامو د تطبیق خارنه د تعلیمي او تحصیلی خارنې او ارزونې ریاست او د کابل ولایت د تحقیکی او مسلکی زده کړو آمریت له مسوولیتونو څخه دی.
2. او په ولایتو کې د تحقیکی او مسلکی زده کړو د ولایتی آمریتونو مسوولیت دی.

تدابير

پنځلسمه ماده

1. د دې طرزالعمل احکام یوازې د راستانه شویو افغان کډوالو په چارو کې د تطبیق وړ دي.
2. د کاري پروسې پرمهال که چېږي د دې طرزالعمل په موادو کې د تطبیقي موضوعاتو وړاندوينه نه وي شوې، د ولایتو د تحقیکی او مسلکی زده کړو آمریتونه د حل لارې موندلو په موخه مرکزی ادارې ته هم مهاله رسماً خبر ورکوي.
3. د لزوم دید پر مهال ذیصلاح مقامات په اړوندې برخه کې په هم مهاله توګه لازمې لارښونې ورکوي.

انفاذ

ماده شانزدهم

دا طرز العمل په خلورو چپرکو او شپارسو مادو کې ترتیب شوی او د تخنیکي او مسلکي زده کړو ادارې د مقام له منظوري وروسته بعد از منظوري همیباشد. نافذ دي.

انفاذ

شیار سمه ماده

محمد صلاح ورداً
كتاب مصطفى

نصير احمد حليم

مدى عومنی، ثبت و اتحاد حفه

مسلک شناس سید حفیظ اللہ نھضتیار

مولوی دادالحق

مسلک فہم احمد صدیق یعقوبی

مفتی سید احسان اللہ قاسمی
رئیس امور متعلمان و محصلین

مولوی عبدالودود عمر
رئیس ارزیابی و نظارت تعلیمی و تحصیلی

تأئید دی

مولوی غلام سعید احساس
معاون امور تехنیکی و مسلکی

طرز العمل جذب دانش آموزان مهاجرین عودت کننده اتباع افغانستان در برنامه های آموزشی تعلیمات تخصصی و مسلکی که از جانب معاونیت امور تخصصی و مسلکی ترتیب گردیده منظور است.

مولوی غلام حیدر شہامت
سپریسٹ ادارہ تعلیمات تھنیکی و مسلکی

